

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

2023

Բովանդակություն

03

Հիմնական փաստեր

04

Ներածություն

05

Ձեռնարկատիրությունը
SS ոլորտում

09

SS ոլորտի վճարած հարկերը

10

Զբաղվածությունը SS ոլորտում

15

Շրջանառությունը SS ոլորտում

20

SS ոլորտի ավելացված արժեքը

21

Արտադրողականությունը
SS ոլորտում

22

Մեթոդաբանություն

Հիմնական փաստեր 2023

 11,671 ^{+46%}
տնտեսավարող

94.1% ծրագրային ապահովման մշակում և հարակից գործունեություն

 7,713
ԱՁ 66.1%

 3,958
ընկերություն 33.9%

 33,980
Վարձու աշխատող

 4,834
Վարձու աշխատող չունեցող ԱՁ-ներ 2023թ դեկ.

27.3% օտարերկրացի վարձու աշխատողներ

 837 մլրդ. ₼
Շրջանառություն

 22 մլն ₼
1 աշխատողի հաշվով թողարկում

 755 մլրդ. ₼
Արտահանում

 717 մլրդ. ₼
Ավելացված արժեք

veeam
Ամենախոշոր հարկատու
Veeam Armenia | **7** մլրդ. ₼

synopsys® 2023թ դեկ.
Ամենախոշոր գործատու
Synopsis Armenia | **1,179** աշխատող

 135 մլրդ. ₼ ^{+51%}
SS ոլորտի ընկերությունների վճարած հարկեր

 410 մլրդ. ₼ ^{+36%}
SS ոլորտում վճարված աշխատավարձերը

Ներածություն

2022թ-ին ռուս-ուկրաինական պատերազմի պատճառով Ռուսաստանից բազմաթիվ ընկերությունների ու մասնագետների Հայաստան տեղափոխվելու արդյունքում ՀՀ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (SS) ոլորտի համայնապատկերը փոխվել է: Հայաստանի SS ոլորտի ներկա իրավիճակի վերաբերյալ համապարփակ պատկերացում կազմելու նպատակով **Մոդերն** խորհրդատվական ընկերությունը իրականացրել է ՀՀ SS ոլորտի ուսումնասիրություն:

Ուսումնասիրությունը իրականացվել է ՀՀ Պետական եկամուտների կոմիտեից (ՊԵԿ) ձեռք բերված տվյալների հիման վրա:

Ուսումնասիրությունը բաղկացած է վեց բաժիններից, ներածությունից, ամփոփումից և մեթոդաբանությունից:

Ձեռնարկատիրությունը ՀՀ SS ոլորտում 2023թ-ին բաժնում ներկայացվել են SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների շարժընթացը 2022-2023թթ-ին, կառուցվածքը ըստ ենթաօլորտների, բաշխումն ըստ աշխատողների թվի, ոլորտում վճարված աշխատավարձերը:

SS ոլորտի վճարած հարկերը բաժնում ներկայացվել են SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների վճարած հարկերը, բաշխումն ըստ ենթաօլորտների և խոշոր 20 հարկատուների ցանկն իրենց վճարած հարկերով 2022-2023թթ-ին:

Ջբաղվածությունը SS ոլորտում բաժնում ներկայացվել են վարձու աշխատողների դինամիկան ըստ ամիսների 2022-2023թթ-ին, օտարերկրացի քաղաքացիների մասնաբաժինը նրանց կառուցվածքում, բաշխումն ըստ գործունեության տեսակների, ՌԴ քաղաքացիների շարժընթացը, ոլորտի խոշոր գործատուները:

Շրջանառությունը SS ոլորտում բաժնում ամփոփվել են ոլորտի իրացման շրջանառությունն ըստ ենթաօլորտների 2022-2023թթ-ին, բաշխումն ըստ տնտեսավարողների հարկման ռեժիմի, SS արտադրանքի և ծառայությունների արտահանումը 2023թ-ին, խոշոր 10 ընկերություններն ըստ իրացման շրջանառության:

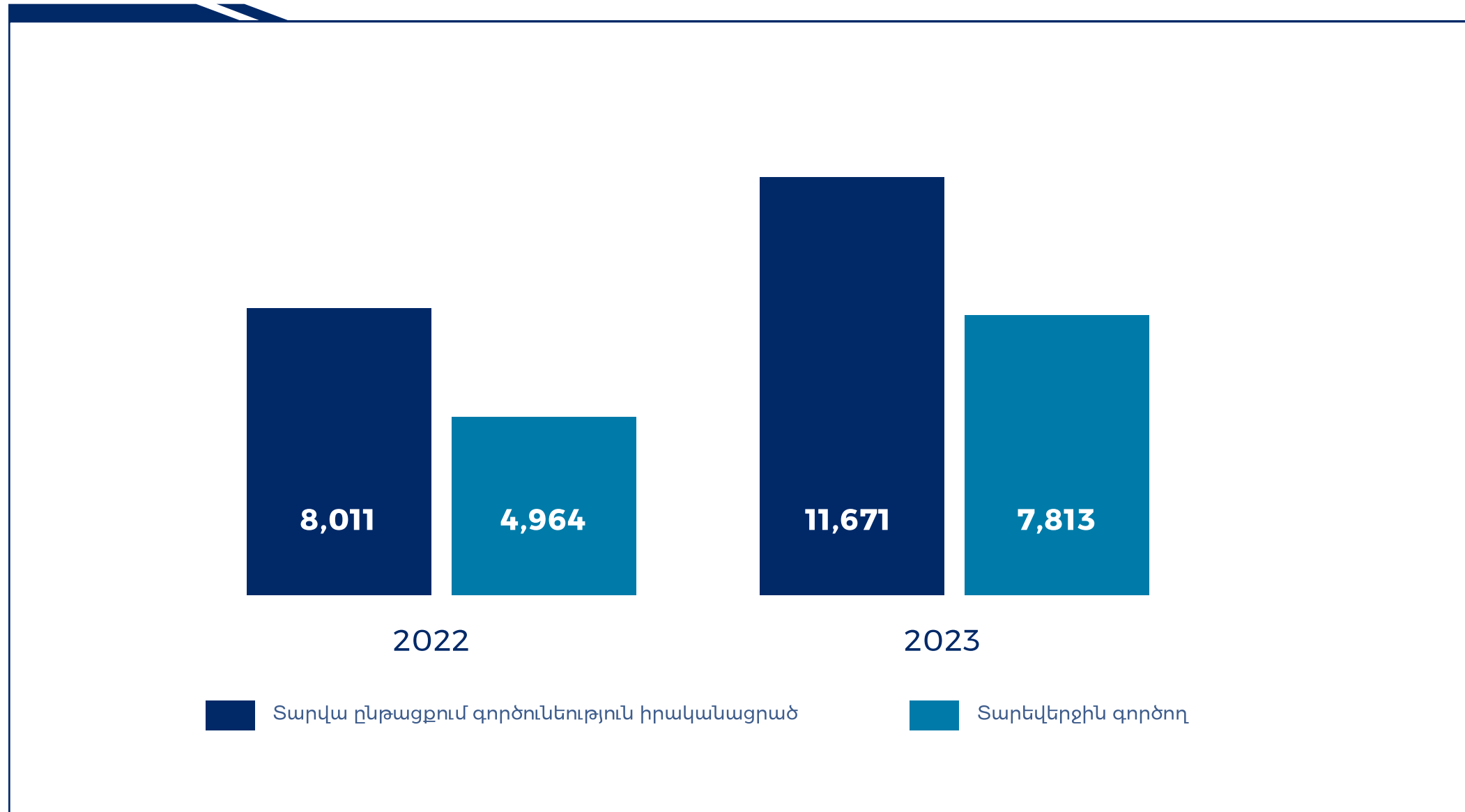
Ավելացված արժեքը SS ոլորտում բաժնում ներկայացվել են SS ոլորտի գեներացված ավելացված արժեքի գնահատականը 2022-2023թթ-ին, մասնաբաժինը ՀՆԱ-ի կառուցվածքում:

Արտադրողականությունը SS ոլորտում բաժնում ներկայացվել են 1 աշխատողի հաշվով թողարկումը և ավելացված արժեքը Հայաստանում 2022-2023թթ-ին:

Ձեռնարկատիրությունը SS ոլորտում 2023

SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների թիվը, 2022-2023թթ.

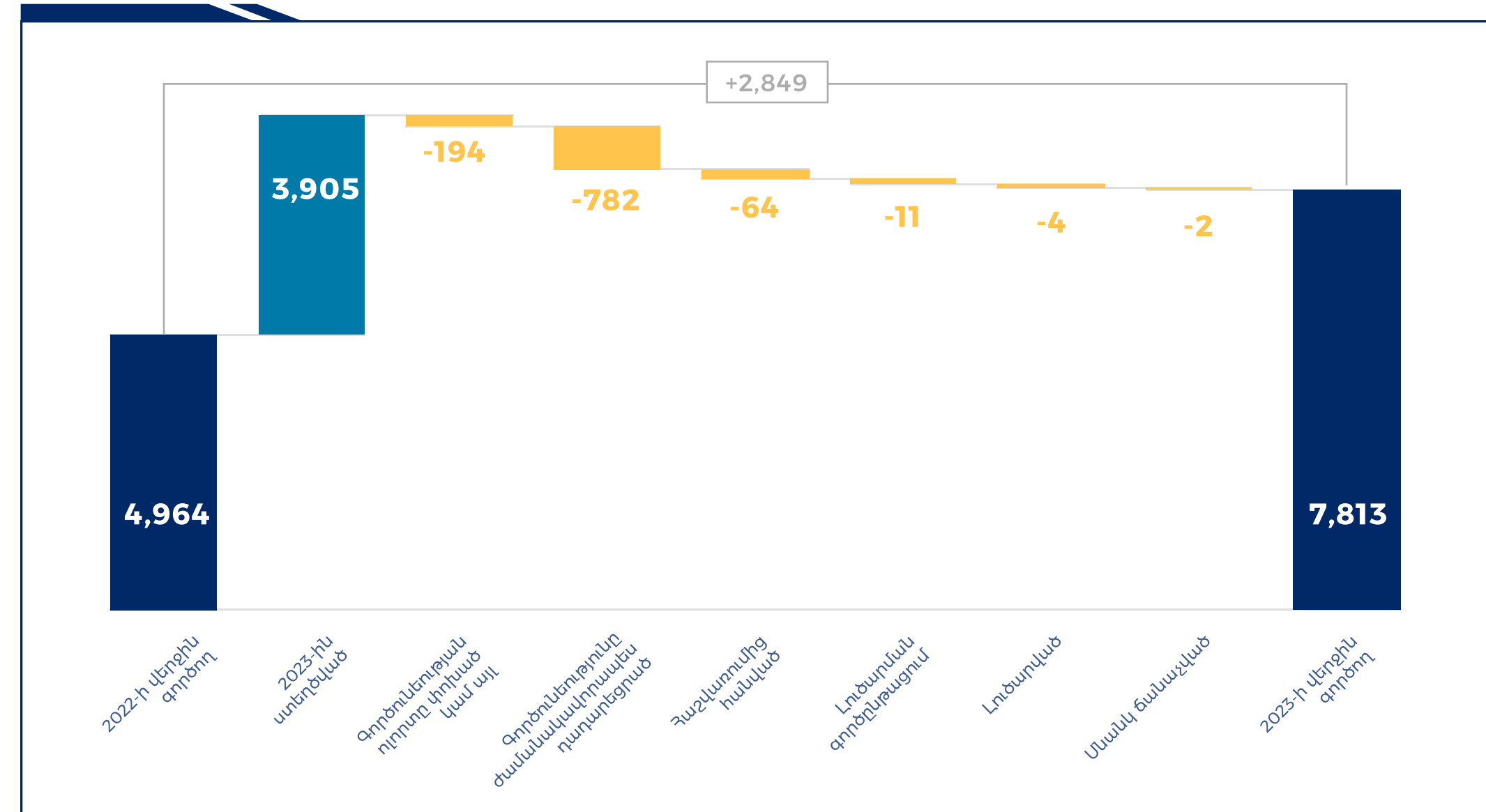

2022թ-ին SS ոլորտում գործել են **8,011** տնտեսավարող սուբյեկտ, որից տարեվերջի դրությամբ իրենց գործունեությունը շարունակել են միայն **4,964-ը**:

2023թ-ի ընթացքում SS ոլորտում գործունեություն են սկսել **3,905** տնտեսավարող, 782-ը՝ գործունեությունը ժամանակավորապես դադարեցրել է, 15-ը՝ լուծարվել կամ լուծարման գործընթացում են, 64-ը՝ հաշվառումից հանվել են, իսկ 2-ը՝ ճանաչվել սնանկ:

Նշում՝ Ներկայացված են այն տնտեսավարող սուբյեկտները (ԱԶ, ՍՊԸ և այլն), որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

SS ոլորտի բիզնես դեմոգրաֆիան, 2023թ

Ընդհանուր առմամբ, 2023թ-ի տարեվերջին SS ոլորտում գործել են 7,813 տնտեսավարող՝ **մոտ 1.6 անգամ** ավելի շատ, քան 2022թ-ի տարեվերջին:

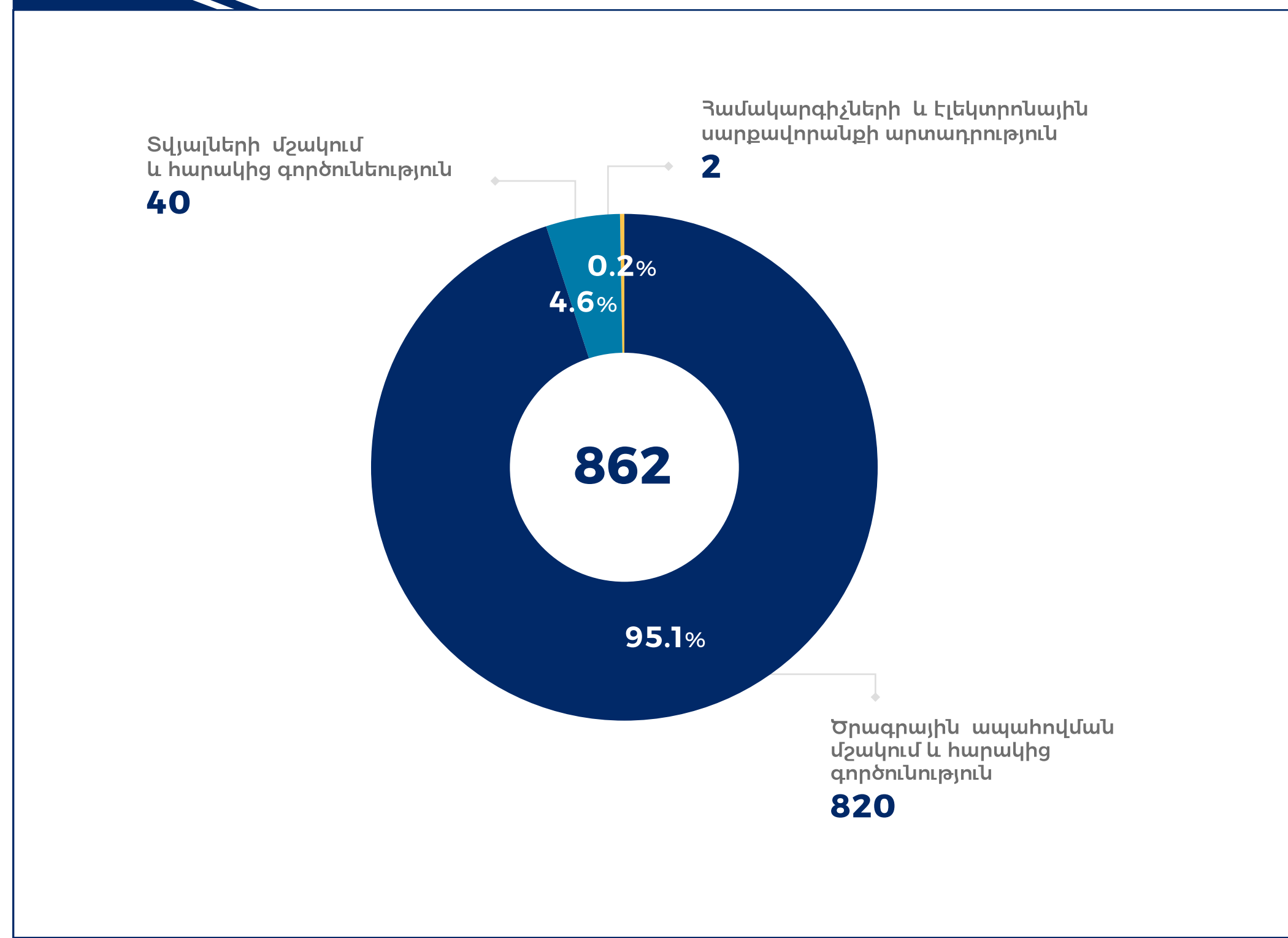

SS ոլորտում ստեղծված և գործունեությունը դադարեցրած ընկերությունները 2023

2023թ-ին SS ոլորտում ստեղծված ձեռնարկություններն ըստ ենթաոլորտների

2023թ-ին SS ոլորտում գործունեությունը դադարեցրած ձեռնարկություններն ըստ ենթաոլորտների

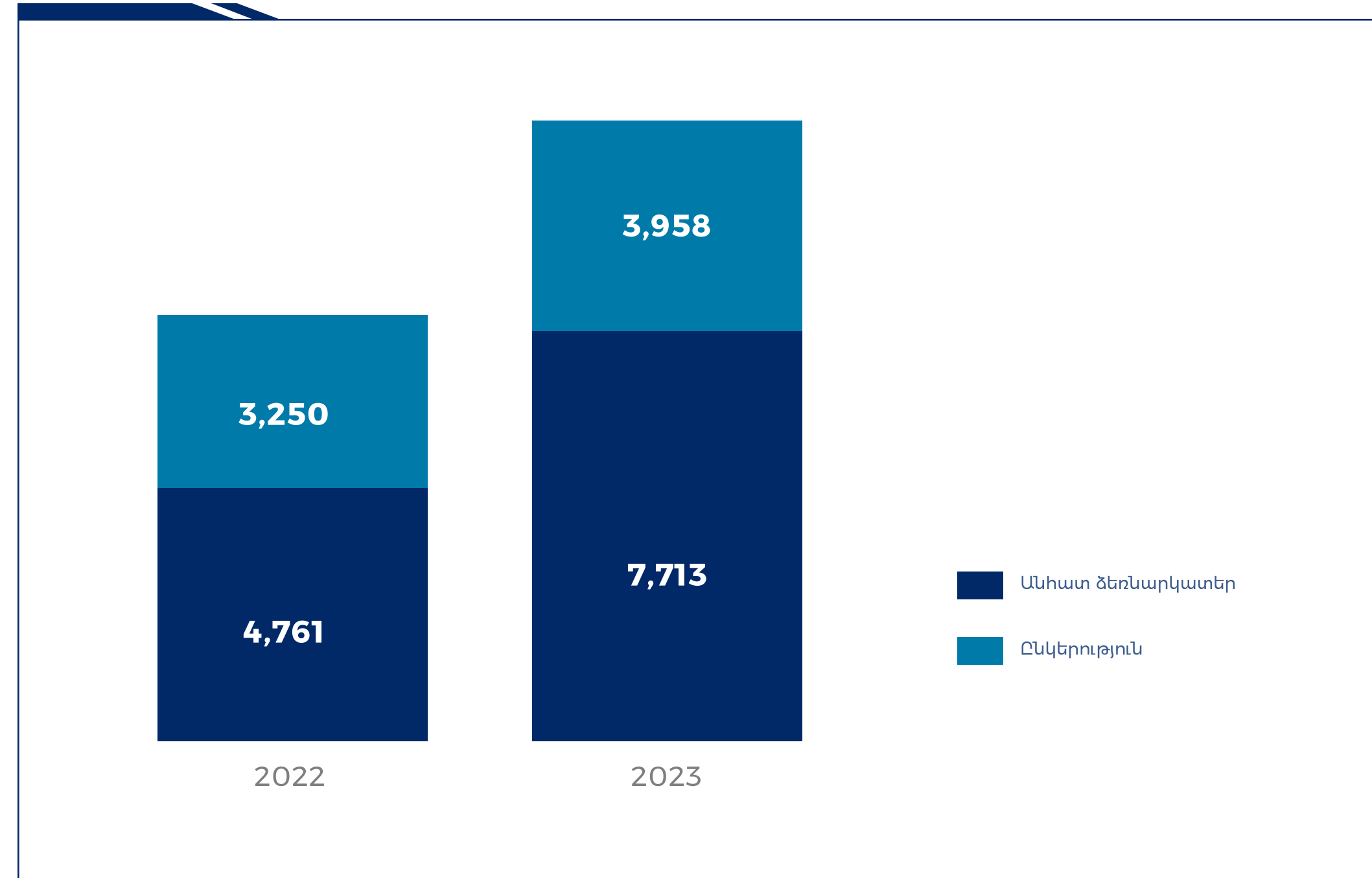

Նշում՝ Դիտարկվել են այն տնտեսվարող սուբյեկտները (ԱԶ, ՍՊԸ և այլն), որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

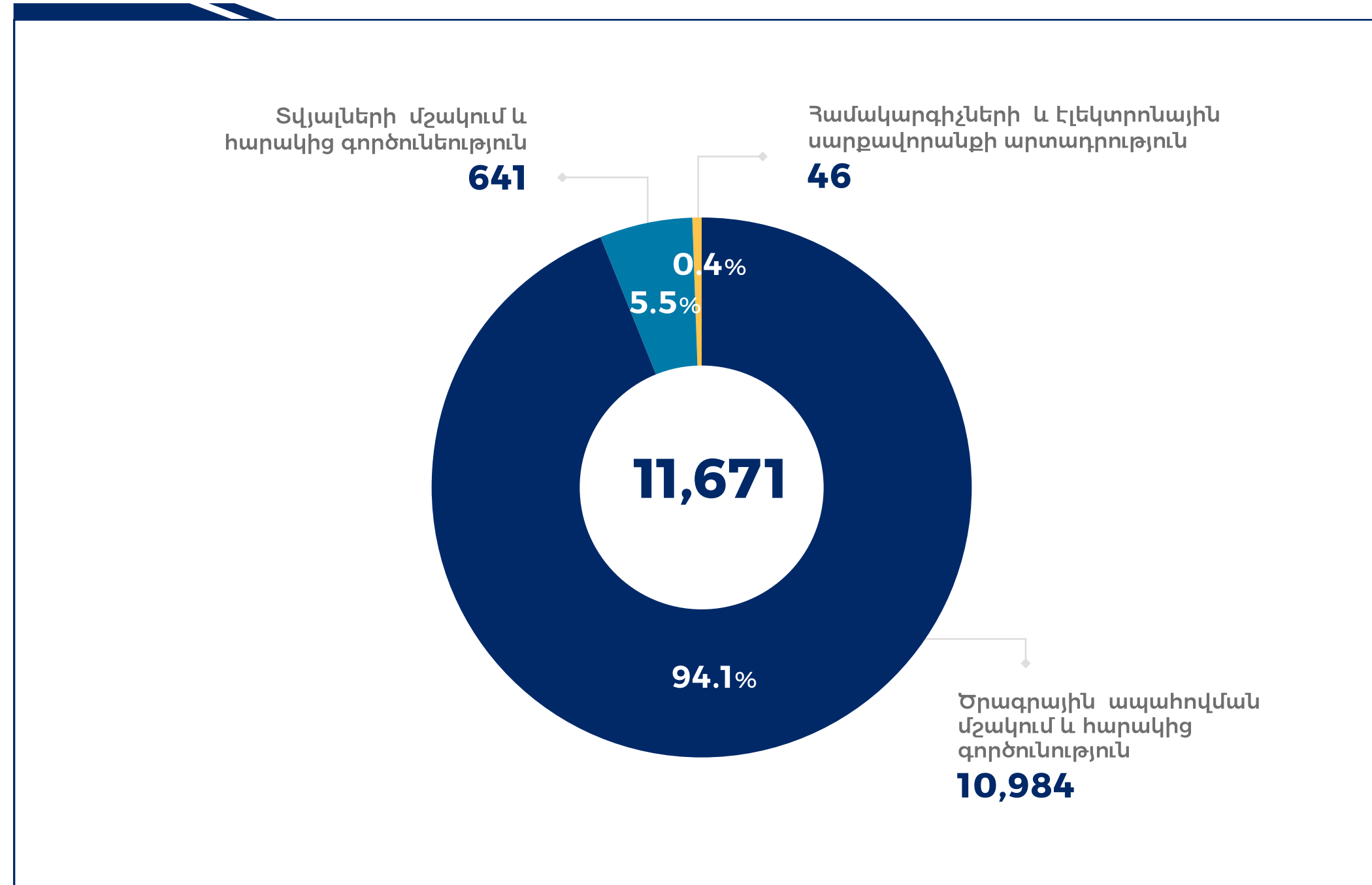
Ձեռնարկատիրությունը SS ոլորտում ըստ ենթաօլորտների

SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտներն ըստ կազմակերպատիրական տեսակի, 2022-2023թթ.

2023թ-ի ընթացքում SS ոլորտում գործունեություն իրականացրած **11,671** տնտեսավարող սուբյեկտների **66%-ը** հանդիսանում էին անհատ ձեռնարկատերերը:

SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների բաշխումն ըստ ենթաօլորտների, 2023թ.

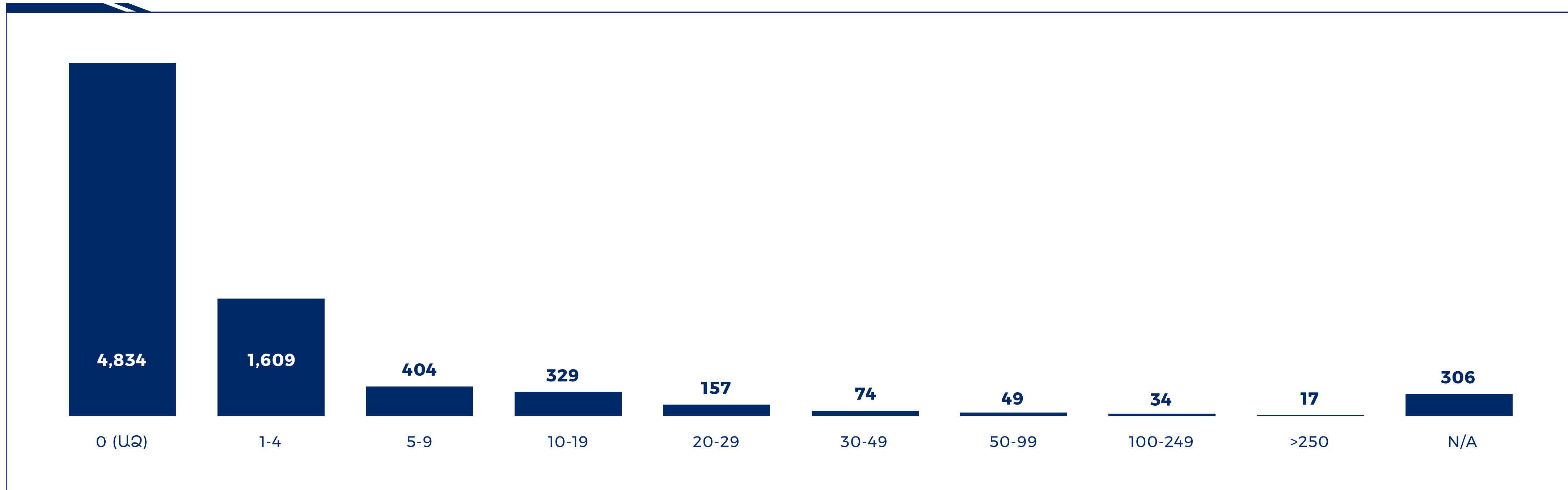
2023թ-ի ընթացքում SS ոլորտում գործունեություն իրականացրած տնտեսավարող սուբյեկտների **94.1%-ը** զբաղվել են ծրագրային ապահովման մշակմամբ և հարակից գործունեությամբ, **5.5%-ը`** տվյալների մշակմամբ, վեբ-պորտալների հետ կապված և հարակից այլ գործունեությամբ:

Նշում՝ ներկայացված են այն տնտեսավարող սուբյեկտները, որոնք տվյալ տարվա ընթացքում գործունեություն են իրականացրել SS ոլորտում՝ անկախ տարբեր զրահայն կարգավիճակից (գործող, գործունեությունը դադարեցրած, լուծարված և այլն):

SS ոլորտի ձեռնարկություններն ըստ աշխատողների թվի 2023

SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների բաշխումն ըստ վարձու աշխատողների թվի, 2023թ-ի դեկտեմբեր

2023թ-ի դեկտեմբերի դրությամբ SS ոլորտում գործող **7,813** տնտեսավարող սուբյեկտներից (ԱՁ, ՍՊԸ և այլն) 1,609 ունեցել են 1-4 վարձու աշխատող, 964-ը ունեցել են 5-50 աշխատող, իսկ 250 և ավել աշխատող ունեցել են ընդամենը 17 ընկերություն:

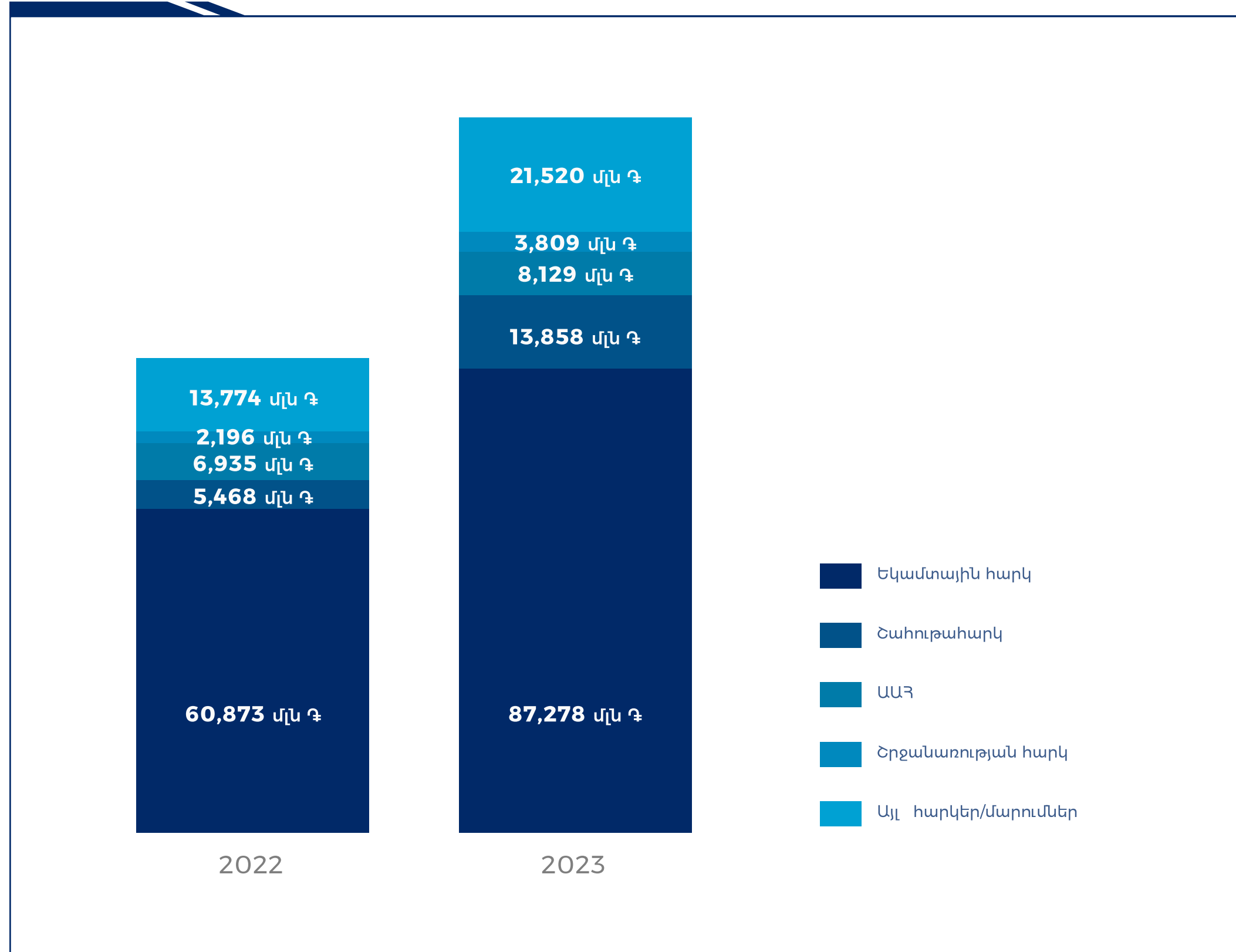
Ընդ որում ամենախոշոր գործատու **17** ընկերություններից 6-ը ՌԴ-ից ռելոկացված ընկերություններ են:

2023թ-ի վերջին SS ոլորտում գործում էին վարձու աշխատող չունեցող **4,834** անհատ ձեռնարկատեր:

Նշում՝ Ներկայացված են այն տնտեսավարող սուբյեկտները (ԱՁ, ՍՊԸ և այլն), որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

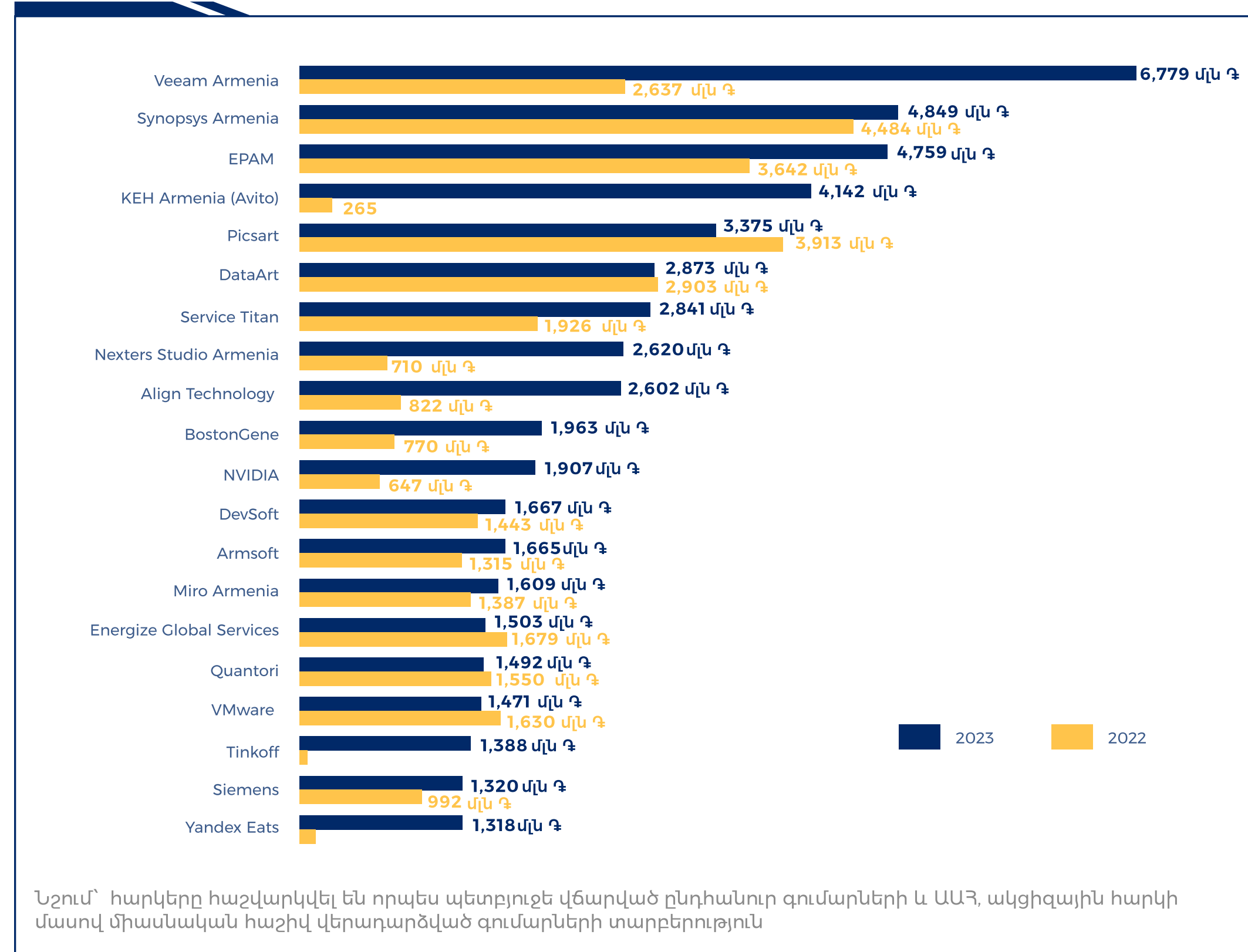
SS ոլորտի վճարած հարկերը

SS ոլորտի ընկերությունների վճարած հարկերը, 2022-2023թթ.

2023թ SS ոլորտի ընկերությունները վճարել են շուրջ **134 միլիարդ 594 միլիոն դրամ**, ինչը 51%-ով ավելի է նախորդ տարվանից:

SS ոլորտի խոշոր հարկատուները, 2022-2023թթ.

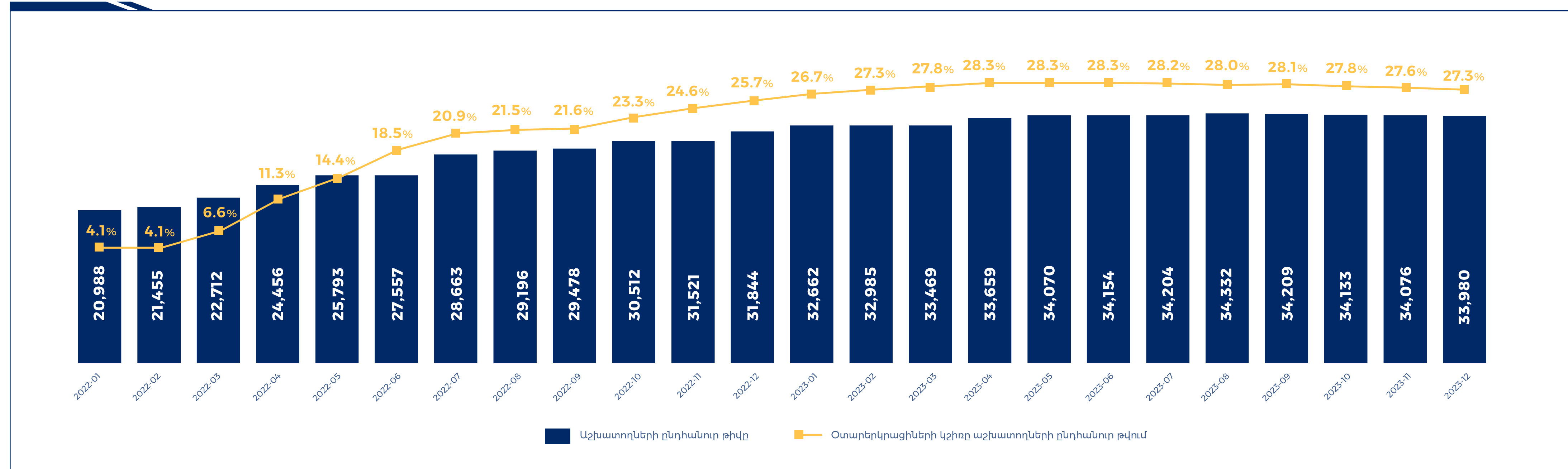

Նշում՝ հարկերը հաշվարկվել են որպես պետություն վճարված ընդհանուր գումարների և ԱԱՀ, ակցիզային հարկի մասով միասնական հաշիվ վերադարձված գումարների տարբերություն

SS ոլորտի ընկերությունները միասին 2023-ին ապահովել են ՊԵԿ-ի կողմից վերահսկվող հարկային եկամուտների և տուրքերի 6%-ը:

Ջբաղվածությունը SS ոլորտում 2022-2023

SS ոլորտի վարձու աշխատողների թվի և օտարերկրացիների մասնաբաժնի շարժընթացը, 2022-2023թթ.

2023թ-ի տարեվերջի դրությամբ SS ոլորտում վարձու կամ պայմանագրային հիմունքներով աշխատողների թիվը եղել է **33,980**, ինչը 2022թ-ի տարեսկզբի համեմատ ավել է 12,992-ով կամ 61.9%-ով, ընդ որում՝ 61.9% աճի առնվազն* 44.2 տոկոսային կետը պայմանավորված է օտարերկրացիների, մասնավորապես, Ռուսաստանի քաղաքացիների ներհոսքով:

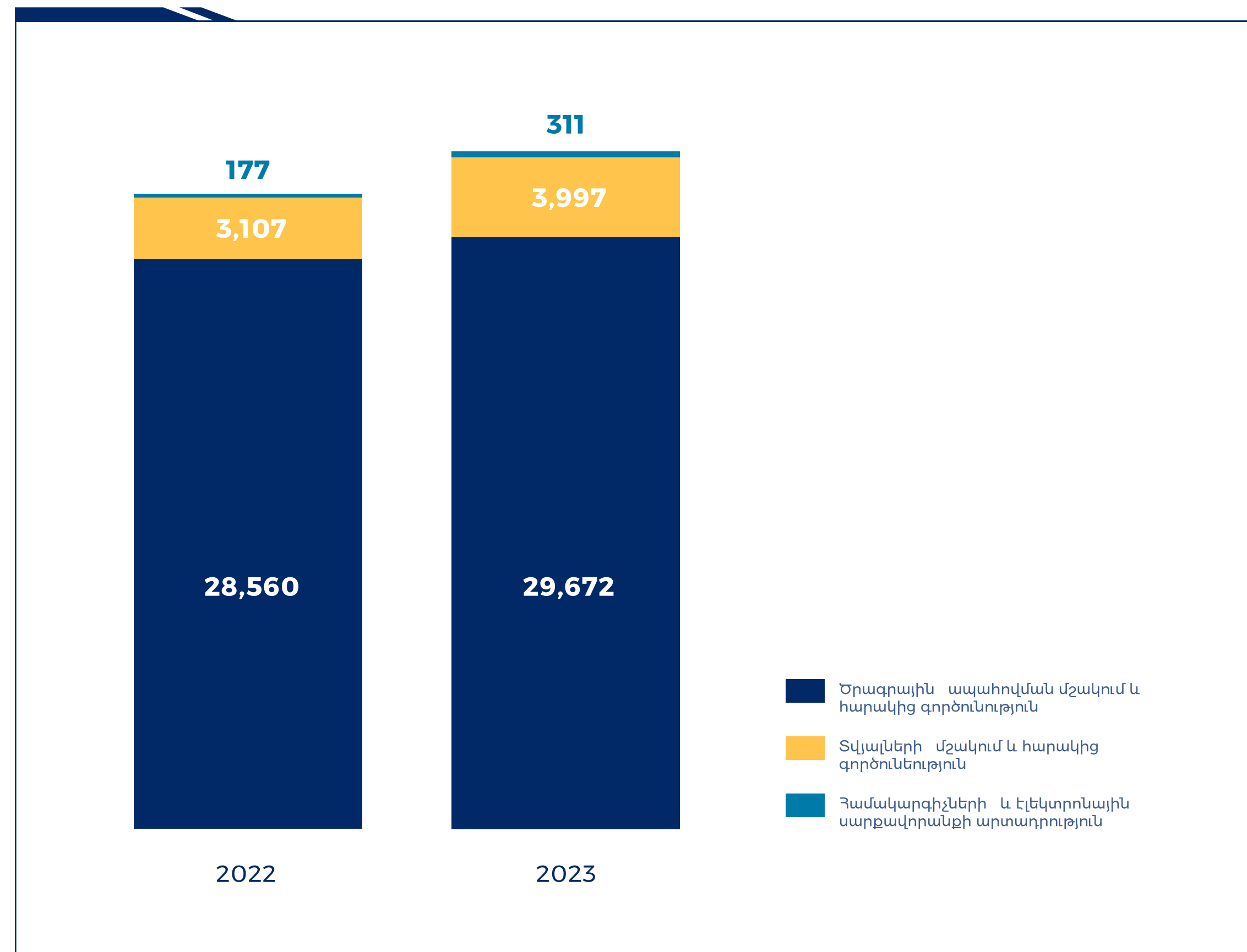
Արդյունքում, օտարերկրացիների մասնաբաժինը SS ոլորտի վարձու աշխատողների կառուցվածքում 2022թ-ի հունվարի 4.1%-ից հասել է 27.3%-ի 2023թ-ի դեկտեմբերին: Դիտարկվող ժամանակահատվածում այս ոլորտում ներգրավված Հայաստանի քաղաքացիների թիվը **աճել է շուրջ 3.7 հազարով**: 2022թ-ի տարեվերջին ոլորտում գործել են նաև վարձու աշխատող չունեցող 2,653 անհատ ձեռնարկատերեր, որոնց թիվը 2023թ-ի տարեվերջին հասել է **4,834**:

*Ենթադրաբար Ռուսաստանի քաղաքացիների մի մասը Հայաստան ժամանելուց հետո որոշ ժամանակ անց ընդունել է ՀՀ քաղաքացիություն Աղբյուր՝ ՀՀ ՊԵԿ

Ջբաղվածությունը SS ոլորտում ըստ ենթաօլորտների 2022-2023

SS ոլորտի վարձու աշխատողների թիվն ըստ ենթաօլորտների 2022 և 2023 թվականներին, տարեվերջի դրությամբ

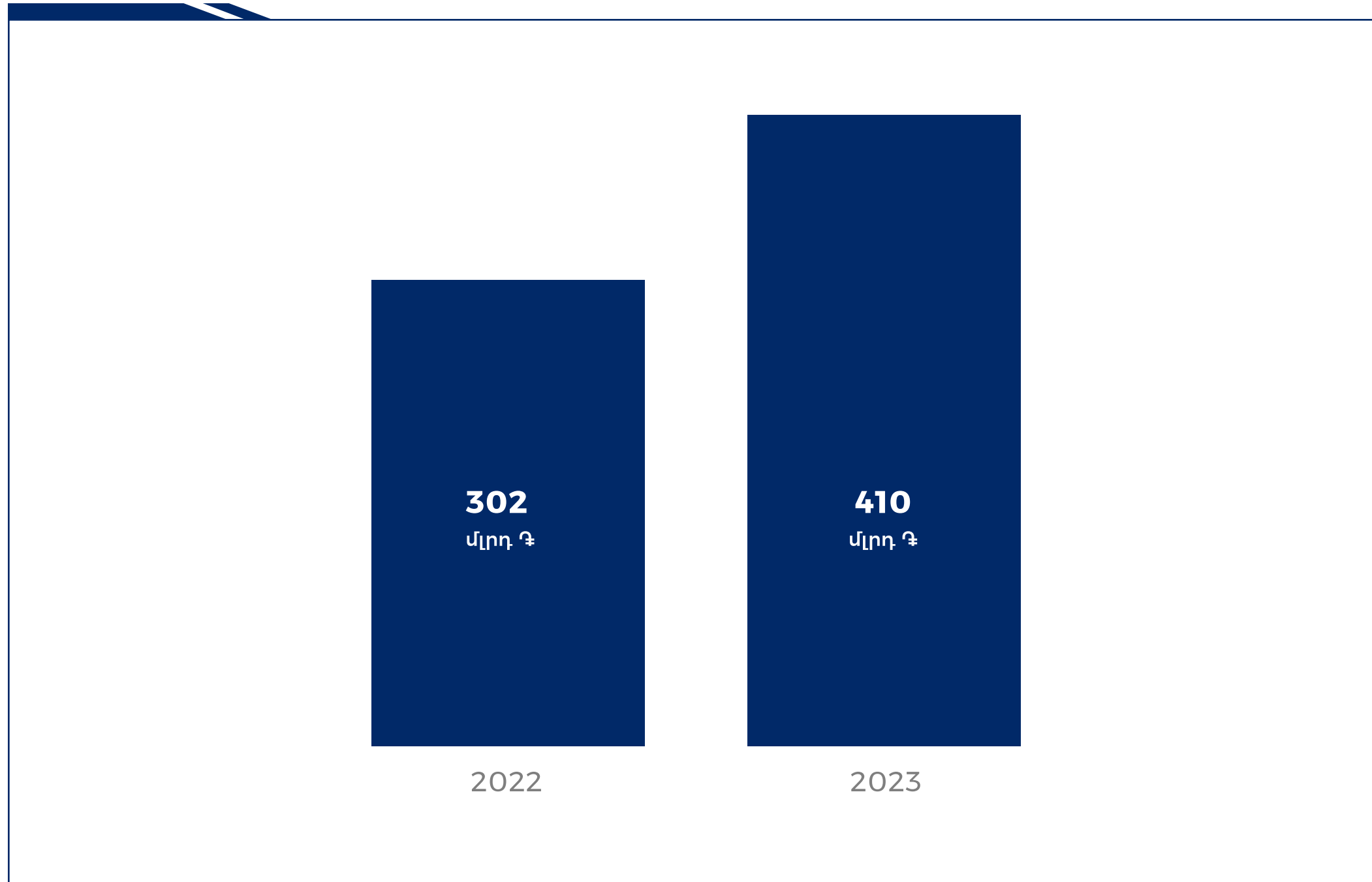

2023թ-ի դեկտեմբերի դրությամբ SS ոլորտում վարձու աշխատողների շուրջ **87.3%-ը** զբաղվում էր ծրագրային ապահովման մշակմամբ և հարակից գործունեությամբ, **11.8%-ը** աշխատում էր տվյալների մշակման և հարակից գործունեության, իսկ **0.9%-ը`** համակարգիչների և էլեկտրոնային սարքավորանքի արտադրության ենթաօլորտներում:

Ընդ որում, 2023թ-ի դեկտեմբերին 2022-ի տարեվերջի համեմատ ծրագրային ապահովման մշակման, խորհրդատվության և համակարգչային ծրագրերի հրատարակության ոլորտներում վարձու աշխատողների թիվն ավելացել է 1,112-ով կամ **4%-ով**, տվյալների մշակման, ցանցում տեղեկատվության տեղաբաշխման, վեբ-պորտալների հետ կապված և հարակից գործունեությամբ զբաղվող վարձու աշխատողների թիվը աճել է **890-ով** իսկ համակարգիչների, էլեկտրոնային և օպտիկական սարքավորանքի արտադրության ոլորտում վարձու աշխատողների թիվը աճել է **177-ից հասնելով 311-ի**:

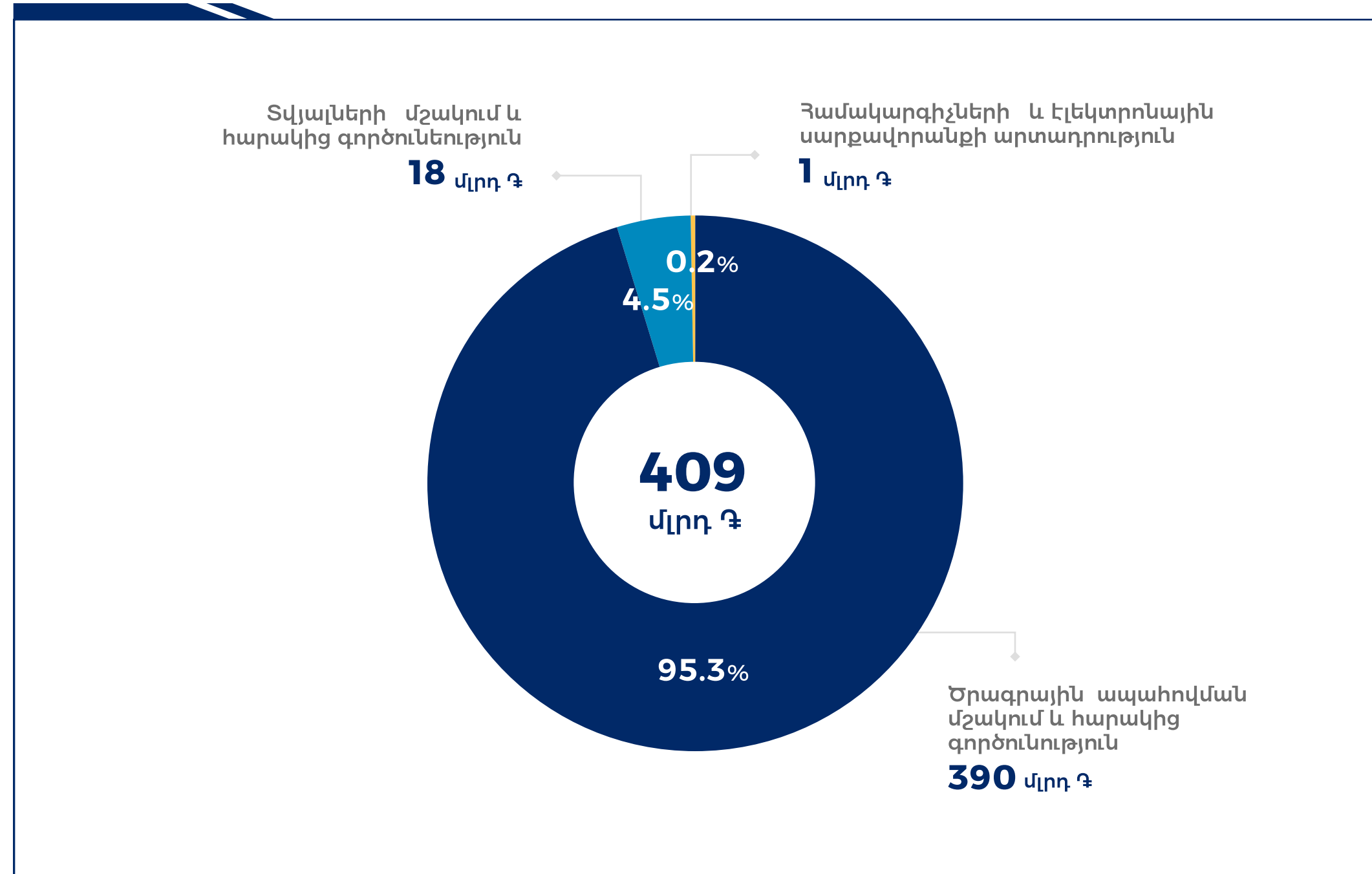
SS ոլորտում վճարված աշխատավարձերը 2022-2023

SS ոլորտում վճարված աշխատավարձերը և դրանց հավասարեցված վճարումները, 2022-2023թթ.

2023թ-ի SS ոլորտում գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից վճարվել են **410 միլիարդ դրամ** չափով աշխատավարձեր և դրանց հավասարեցված վճարներ, ինչը 36%-ով կամ 107 միլիարդ 454 միլիոն դրամով ավել է, քան նախորդ տարի:

SS ոլորտում վճար աշխատավարձերը և դրանց հավասարեցված վճարումները ըստ ենթաօլորտների, 2023

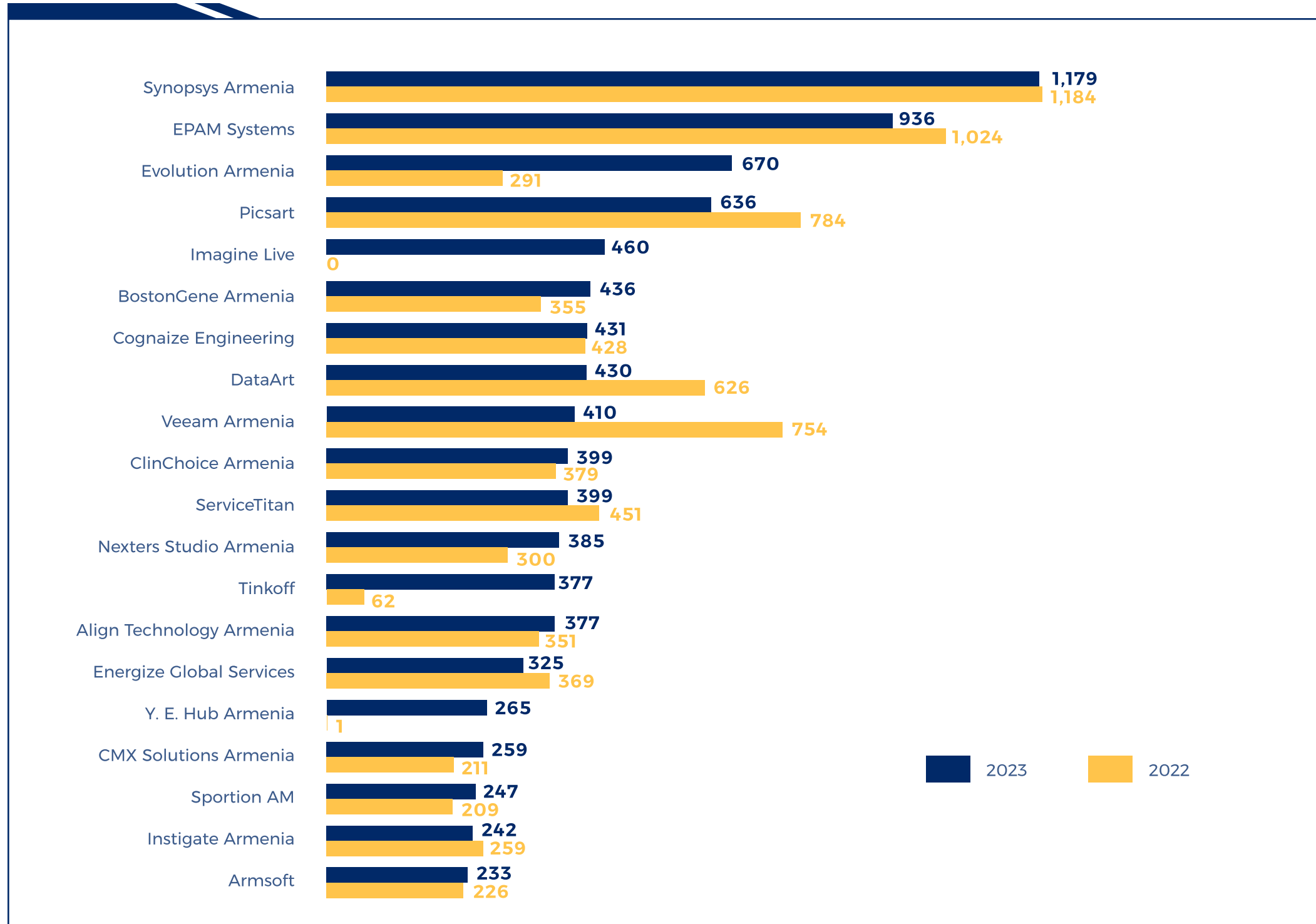
SS ոլորտում վճարված աշխատավարձերի **95%-ը** կամ 390 միլիարդ դրամ բաժին է հասել ծրագրային ապահովման մշակում և հարակից գործունեություն ենթաօլորտին:

Նշում՝ ներկայացված են այն տնտեսավարող սուբյեկտները, որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

SS խոշոր գործատուները 2023

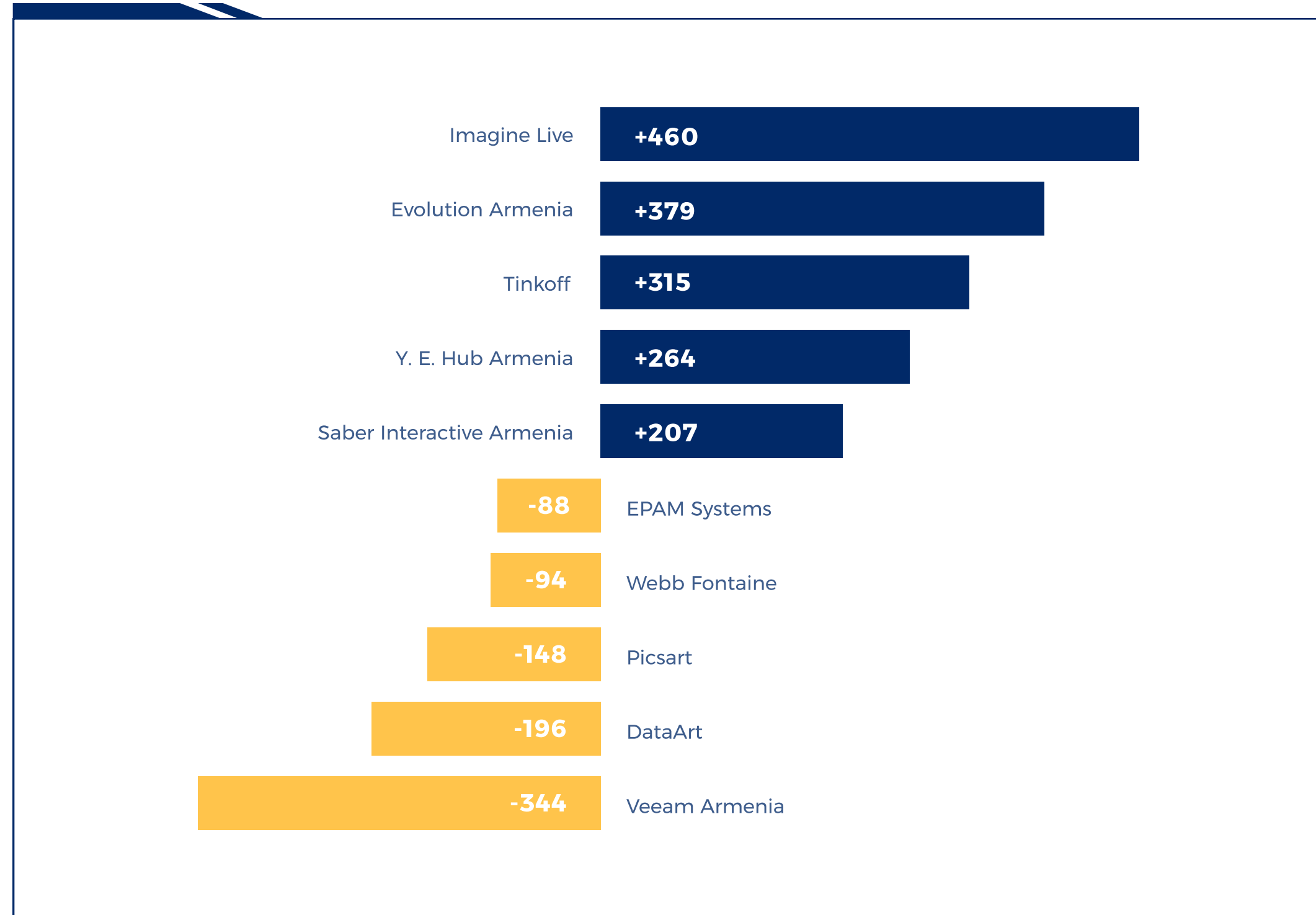
SS ոլորտի 20 խոշոր գործատուներն ըստ աշխատողների թվի 2022 և 2023 թվականներին, տարեվերջի դրությամբ

2023թ-ի տարեվերջի դրությամբ աշխատողների թվով առաջատարը **Synopsis Armenia** ընկերությունն էր՝ 1,179 աշխատողով:

Խոշոր 20 ընկերությունները միասին ապահովել են SS ոլորտի զբաղվածության մոտ **27%-ը**:

Աշխատողների թվով ամենամեծ աճ/անկում գրանցած ընկերությունները 2023թ-ի տարեվերջին 2022թ-ի տարեվերջի համեմատ

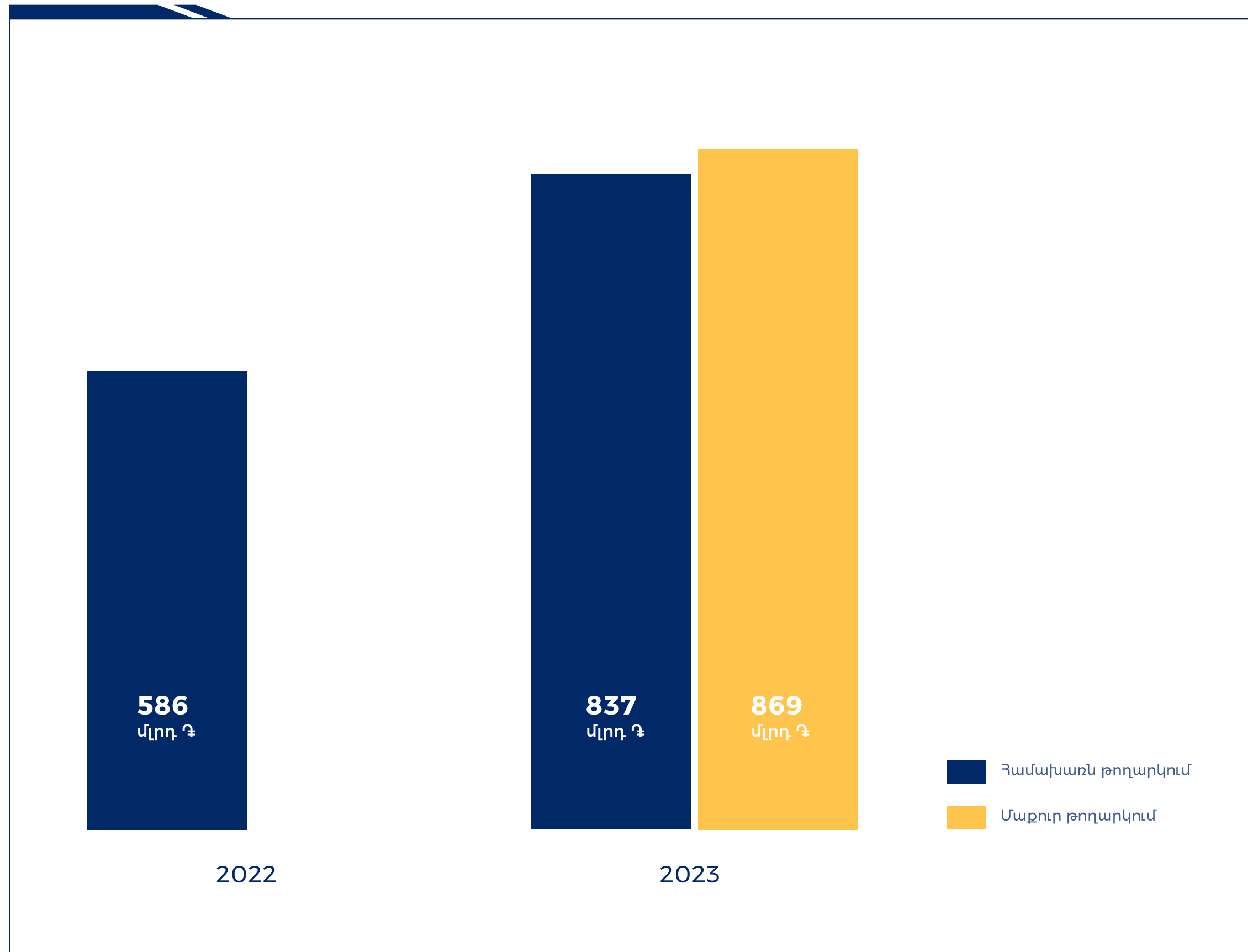

Աշխատողների թվով ամենամեծ աճ արձանագրած 5 ընկերություններից 3-ում (Tinkoff, Y. E. Hub Armenia և Saber Interactive Armenia) աշխատողների գերակշիռ մասը **IT** քաղաքացիներ են:

Շրջանառությունը SS ոլորտում 2022-2023

SS ոլորտի իրացման շրջանառությունը ընթացիկ գներով, 2022-2023թթ

2023թ-ին **SS ոլորտի համախառն թողարկումը** ընթացիկ գներով կազմել է մոտ 837 միլիարդ դրամ՝ 252 միլիարդ դրամով ավել, քան նախորդ տարի: **SS ոլորտի մաքուր թողարկումը** շուրջ 32 միլիարդ դրամով ավելի շատ է եղել, քան համախառն թողարկումը:

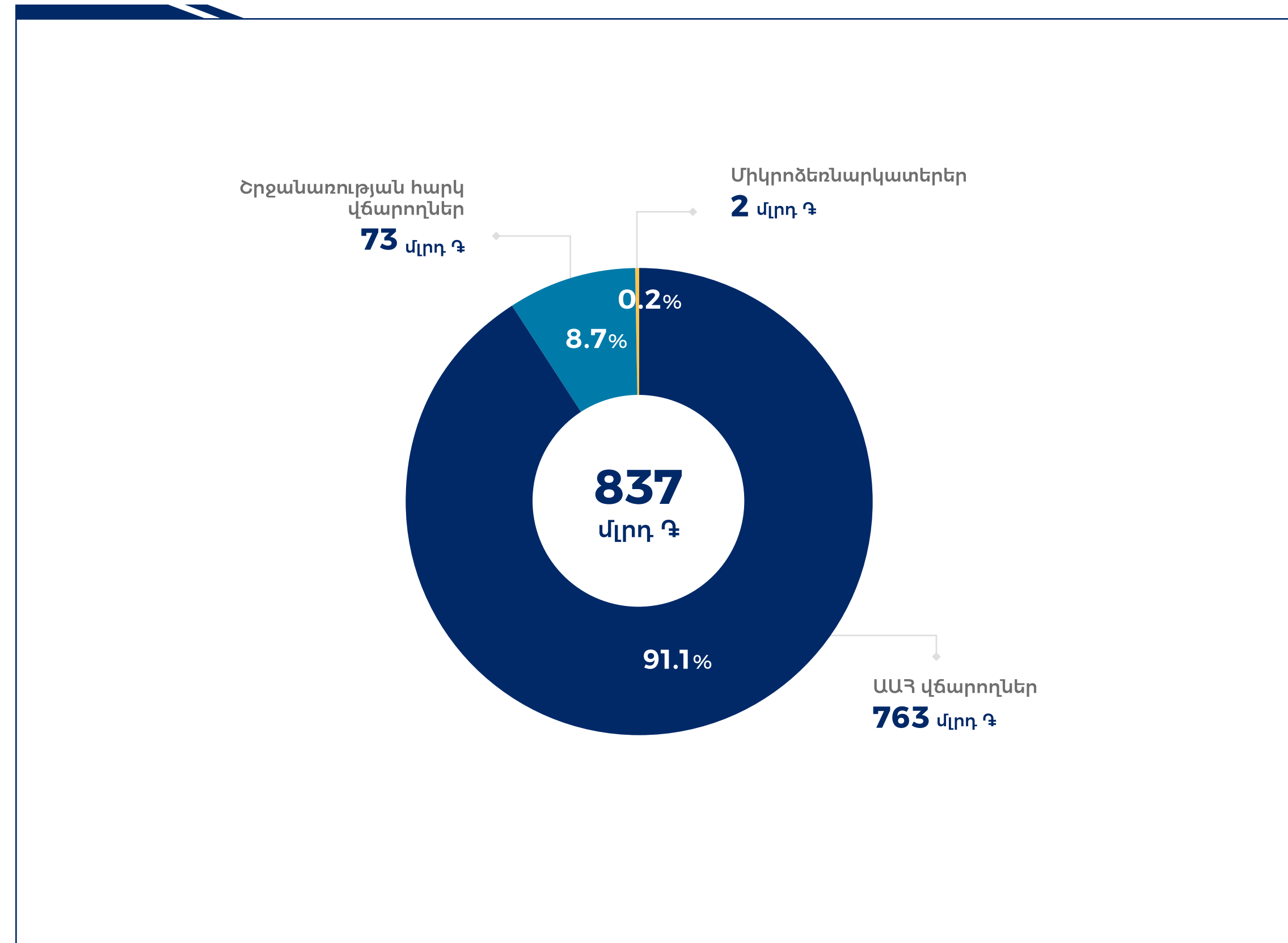
Ընդ որում 2023թ-ին SS ոլորտի համախառն թողարկման կեսը բաժին է հասել ընդամենը **71 ընկերության**:

2023-ին համախառն թողարկումը **78.5%-ը կամ 657 միլիարդ դրամ բաժին է ընկել ծրագրային ապահովման մշակման** ոլորտում գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող սուբյեկտներին (J62.01.0): Ընդ որում այս ոլորտի իրացման շրջանառությունը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 44.4%-ով կամ 202 միլիարդ դրամով:

Նշում՝ Զամախառն թողարկում - դիտարկվել են բոլոր այն տնտեսավարող սուբյեկտները, որոնց գործունեության հիմնական ոլորտներն են եղել՝ J58.2, J62, J63.1, C26 ոլորտները:
 Մաքուր թողարկում - դիտարկվել են բոլոր այն տնտեսավարող սուբյեկտները, որոնց գործունեություն են ծավալել հետևյալ ոլորտներից որևէ մեկում՝ J58.2, J62, J63.1, C26, անկախ նրանից թե ինչքան է եղել տվյալ ոլորտի մասնաբաժինը շրջանառության կառուցվածքում:

Շրջանառությունը SS ոլորտում ըստ հարկման ռեժիմի

SS ոլորտում գործունեություն իրականացրած ընկերությունների իրացման շրջանառությունն ըստ հարկման ռեժիմի 2023թ-ին

2023թ-ին SS ոլորտի իրացման շրջանառության **91.1%-ը** կամ 763 միլիարդ դրամ գեներացվել է **ԱԱՀ վճարողների** կողմից, ընդ որում ԱԱՀ վճարողների կողմից գեներացված շրջանառության **չուրջ կեսը բաժին է հասել ընդամենը 53 ընկերության**, որոնց մեծ մասը զբաղվել է ծրագրային ապահովման մշակմամբ: Նշենք, որ ԱԱՀ հարկման ռեժիմում գործել է ավելի քան 4 հազար ընկերություն:

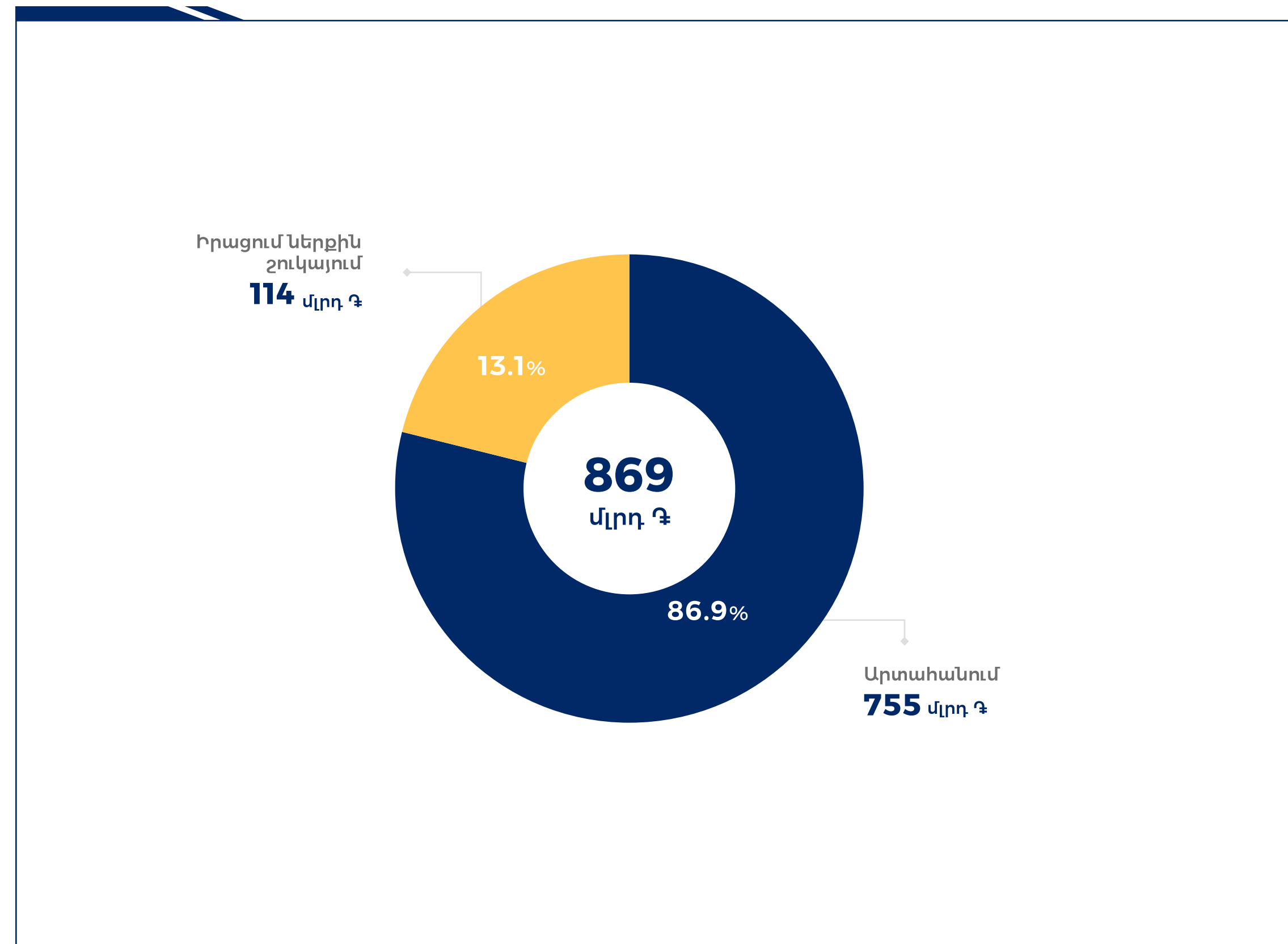
Շրջանառության հարկ վճարողներին բաժին է ընկել ոլորտի թողարկման **8.7%-ի** կամ 73 միլիարդ դրամի համար: Այս հարկման ռեժիմում 2023թ-ին գործել են **5,731 տնտեսավարող սուբյեկտ՝** 1,123-ով կամ 24.4%-ով ավել, քան 2022-ին:

2023թ-ին SS ոլորտում **միկրոձեռնարկատերերի** իրացման շրջանառությունը կազմել է 1 միլիարդ 531 միլիոն դրամ կամ ոլորտի թողարկման 0.2%-ը: 2023թ-ին SS ոլորտում գործունեություն են իրականացրել **375** միկրոձեռնարկատերեր:

Նշում՝ ներկայացված են այն տնտեսավարող սուբյեկտները, որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

SS ոլորտի արտահանումը 2023

SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների շրջանառությունը ներքին և արտաքին շուկաներում, 2023թ

2023թ-ին SS ոլորտի շրջանառության **87%-ը** կամ 755 միլիարդ դրամ **իրացվել է արտաքին շուկաներում**, իսկ 13%-ը կամ 114 միլիարդ դրամ՝ ներքին շուկայում:

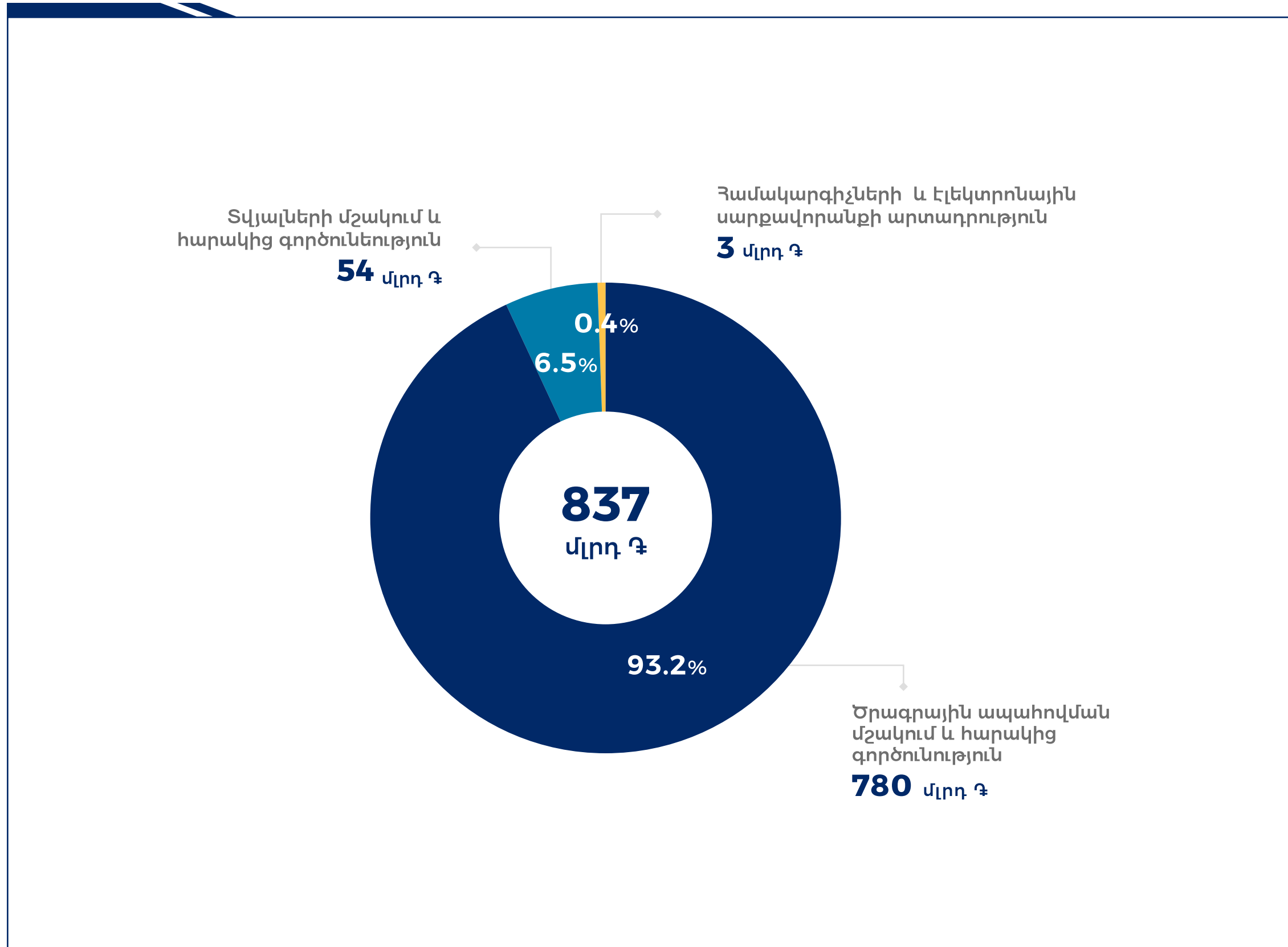
Ընդհանուր առմամբ, ԱԱՀ վճարող **3,210 տնտեսավարող սուբյեկտ** 2023թ-ի ընթացքում արտահանել է SS արտադրանք կամ ծառայություն, որոնցից 56-ի դեպքում SS ոլորտը հանդիսանում էր ոչ հիմնական գործունեություն (ընդհանուր շրջանառության մեջ SS ոլորտի շրջանառությունը 50% կամ ավելի քիչ էր):

Նշում՝ Դիտարկվել են բոլոր տնտեսավարող սուբյեկտները, որոնք գործունեություն են իրականացրել J58.2, J62, J63.1, C26 ոլորտներում, անկախ նրանց շրջանառության կառուցվածքում այդ ոլորտների մասնաբաժնից:

Շրջանառությունը ՏՏ ոլորտում ըստ ենթաօլորտների

ՏՏ ոլորտում գործունեություն իրականացրած ընկերությունների իրացման շրջանառությունն ըստ ենթաօլորտների, 2023թ

2023թ-ին **ՏՏ ոլորտի համախառն շրջանառության 93.2%-ը կամ 780 միլիարդ դրամ** գեներացվել է ծրագրային ապահովման մշակման, խորհրդատվության և համակարգչային ծրագրերի հրատարակության ոլորտներում, ընդ որում այս ոլորտներում իրացման շրջանառության **շուրջ կեսը բաժին է հասել ընդամենը 60 ընկերության:**

Հարկ է նշել, որ ըստ Վիճակագրական կոմիտեի տվյալների այս ոլորտի համախառն շրջանառությունը 2023թ-ին կազմել է 450 միլիարդ դրամ, ինչը շուրջ 387 միլիարդով քիչ է, քան ՊԵԿ-ի տվյալներով: Այս տարբերությունը վկայում է այն մասին, որ ոլորտի բազմաթիվ ընկերությունների տվյալներ ներառված չեն Բարձր տեխնոլոգիաների արդյունաբերության նախարարության վարչական ռեգիստրում, որից էլ տվյալներն ստանում է Վիճակագրական կոմիտեն:

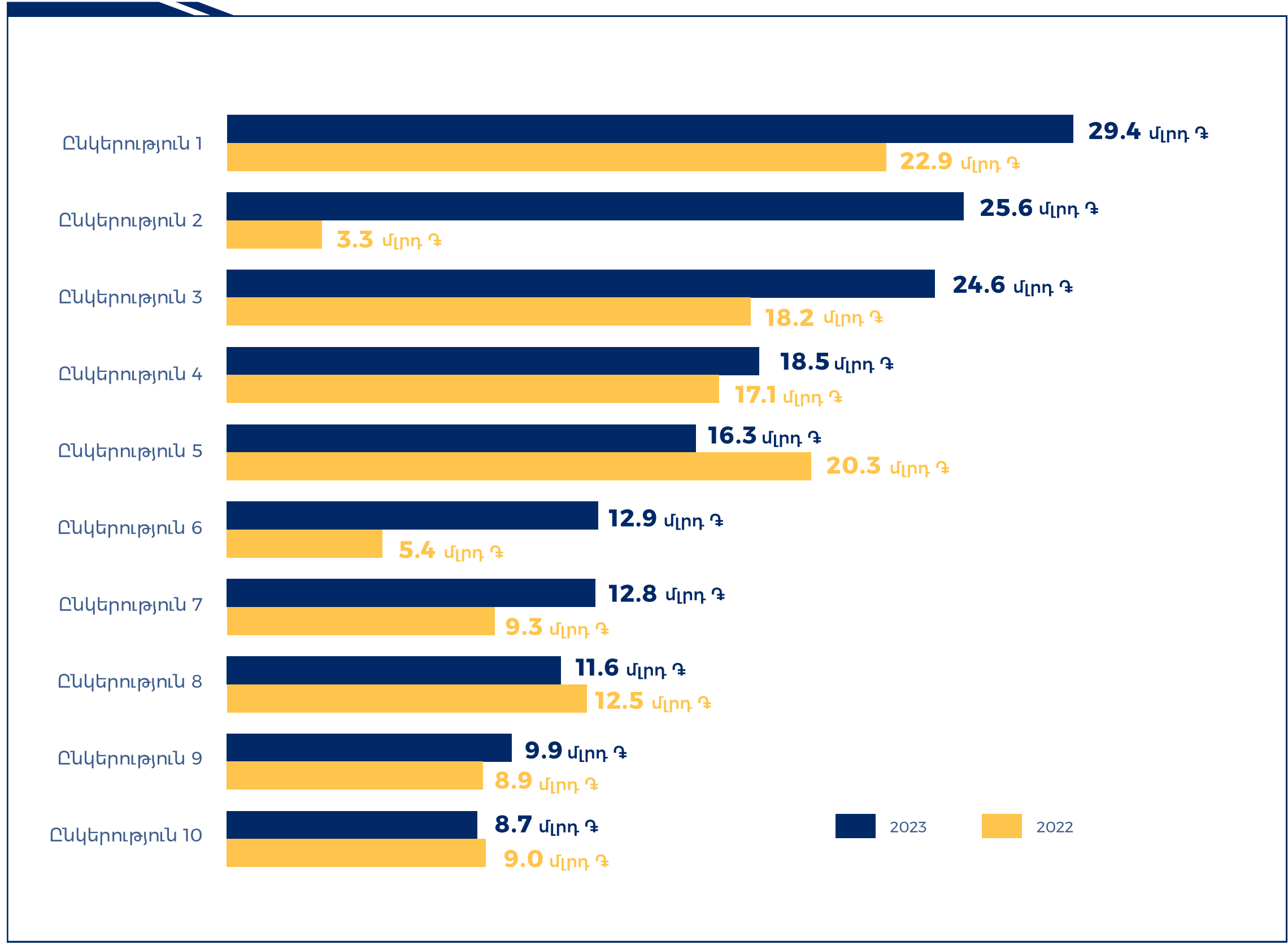
ՏՏ ոլորտի համախառն շրջանառության 6.5%-ը կամ 54 միլիարդ դրամ գեներացվել է տվյալների մշակման, ցանցում տեղեկատվության տեղաբաշխման, վեբ-պորտալների հետ կապված և հարակից գործունեության ոլորտում, իսկ 0.4%-ը՝ համակարգիչների և էլեկտրոնային սարքավորանքի արտադրության ոլորտում:

Նշում՝ ներկայացված են այն տնտեսվարող սուբյեկտները, որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ Յ58.2, Յ62, Յ63.1, C26:

SS ոլորտի խոշոր ընկերություններն ըստ շրջանառության

SS 10 խոշոր ընկերություններն ըստ իրացման շրջանառության ընթացիկ գներով, 2022-2023թթ.

2023թ-ին Հայաստանում գրանցված ամենախոշոր SS ընկերության շրջանառությունը եղել է շուրջ **29.4 միլիարդ դրամ**՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 28.6%-ով:

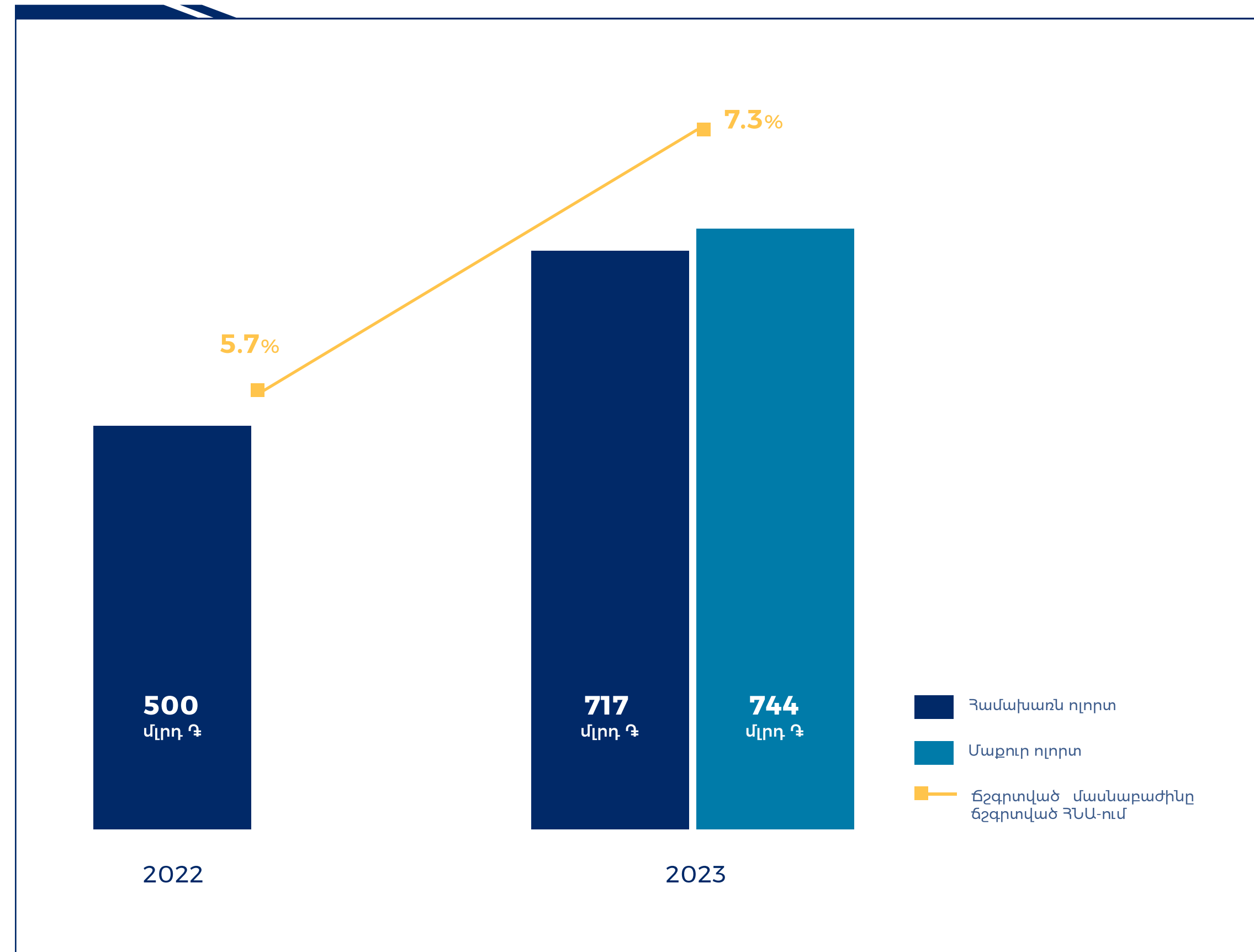
Ընդհանուր առմամբ, 2023թ-ին նախորդ տարվա համեմատ 10-յակում հայտնված ընկերությունների իրացման շրջանառությունն աճել է **34%-ով**, ընդ որում՝ երկուսի դեպքում արձանագրվել է եռանիշ հավելաճ՝ 682% և 158%:

2022թ-ին գործած և 2023թ-ին իրացման շրջանառություն հայտարարագրած SS ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների **ավելի քան 66%-ի** իրացման շրջանառությունը 2023թ-ին աճել է, ինչը ևս անուղղակիորեն վկայում է ոլորտի դրական զարգացումների մասին:

Նշում՝ ներկայացված են այն տնտեսավարող սուբյեկտները, որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

SS ոլորտի ավելացված արժեքը

SS ոլորտի գեներացրած ավելացված արժեքն ընթացիկ գներով, 2022-2023թթ.

2023թ-ին **համախառն SS ոլորտի ավելացված արժեքը** ընթացիկ գներով եղել է շուրջ 717 միլիարդ դրամ՝ 217 միլիարդ դրամով ավել, քան նախորդ տարի, իսկ ոլորտի իրական աճը եղել է շուրջ 43.8%: Հարկ է նշել, որ **Մաքուր SS ոլորտի ավելացված արժեքը** մոտ 37 միլիարդ դրամով ավելի շատ է եղել, քան համախառն SS ոլորտինը:

2023թ-ի տվյալներով SS ոլորտում ավելացված արժեքի 99.9%-ը բաժին է ընկել SS ծառայություններին, իսկ 0.1%-ը SS արտադրությանը:

Պայմանավորված այն հանգամանքով, որ 2022-2023թթ.-ին SS ոլորտում հիմնադրվել են բազմաթիվ ընկերություններ, բայց ընթացակարգային պատճառներով հաշվետու տարում չեն ներառվել վարչական ռեգիստրում, ոլորտի թողարկումը, հետևաբար նաև **ավելացված արժեքը զգալիորեն թերի է հաշվառվել**: Մեր գնահատականներով, **2022թ-ին SS ոլորտի ճշգրտված ավելացված արժեքի մասնաբաժինը ճշգրտված ՀՆԱ-ի կառուցվածքում եղել է շուրջ 5.7%, իսկ 2023թ-ին շուրջ 7.3%:**

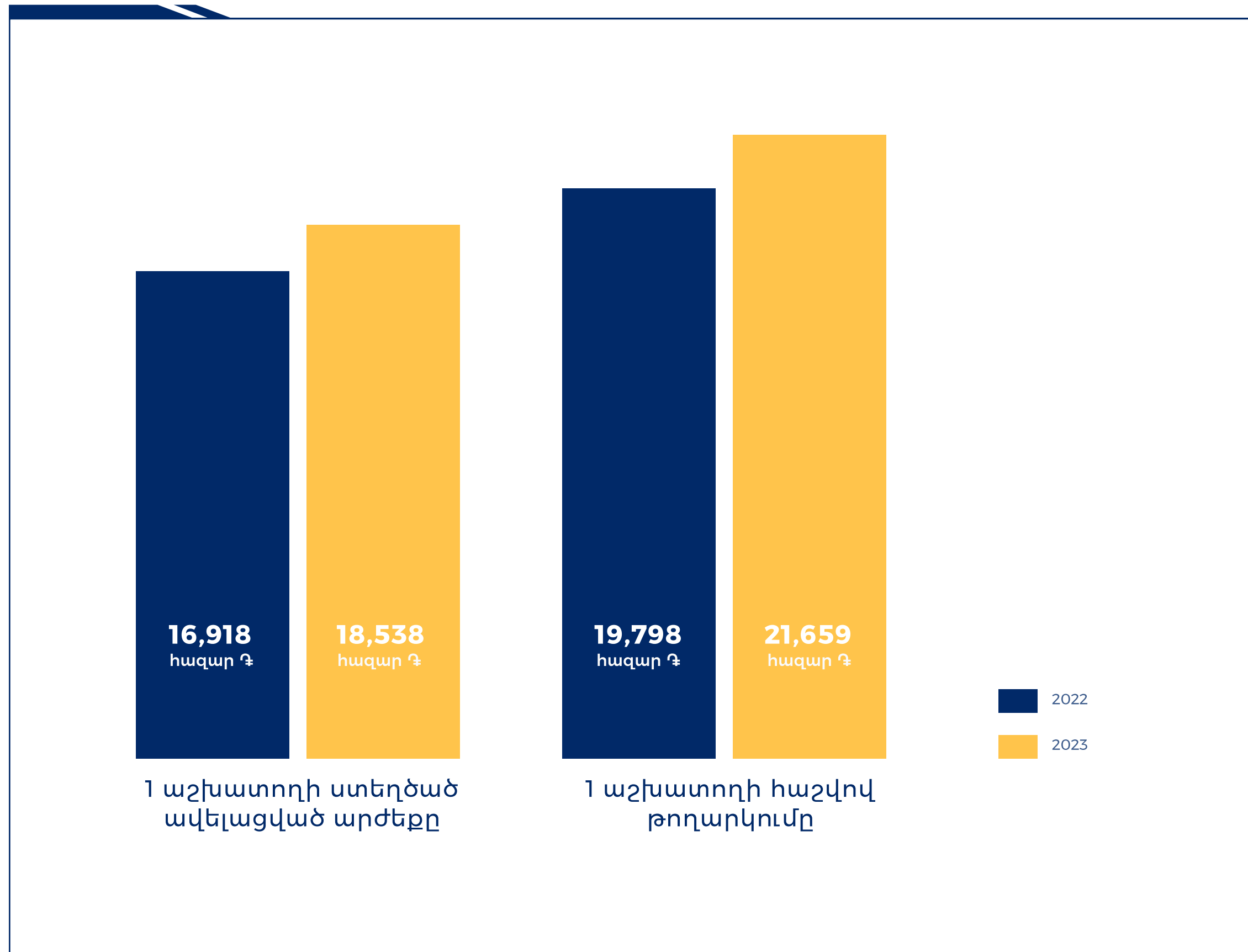
Նշում՝ Համախառն ոլորտ - հիտարկվել են բոլոր այն տնտեսվարող սուբյեկտները, որոնց գործունեության հիմնական ոլորտներն են եղել՝ J58.2, J62, J63.1, C26 ոլորտները: Մաքուր ոլորտ - հիտարկվել են բոլոր այն տնտեսվարող սուբյեկտները, որոնց գործունեություն են ծավալել հետևյալ ոլորտներից որևէ մեկում՝ J58.2, J62, J63.1, C26, անկախ նրանից թե ինչքան է եղել տվյալ ոլորտի մասնաբաժինը շրջանառության կառուցվածքում:

Աղբյուր՝ սեփական հաշվարկ ՀՀ ՊԵԿ-ից և ՀՀ ՎԿ-ից ստացված տվյալների հիման վրա

Արտադրողականությունը SS ոլորտում

SS ոլորտում արտադրողականությունն ընթացիկ գներով, 2023թ

2023թ-ին Հայաստանում SS ոլորտի թողարկումը մեկ աշխատողի հաշվով կազմել է **21 միլիոն 659 հազար դրամ**՝ 9.4%-ով ավել, քան 2022-ին:

Համաձայն մեր հաշվարկների, ոլորտի մեկ աշխատող միջինում 2023թ-ին գեներացրել է **18 միլիոն 538 հազար դրամի** չափով ավելացված արժեք:

Նշում՝ Ներկայացված են այն տնտեսվարող սուբյեկտները, որոնց շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

Մեթոդաբանություն

Տվյալները

Տվյալ ուսումնասիրությունը իրականացվել է ՀՀ ՊԵԿ-ի և Վիճակագրական կոմիտեի տվյալների հիման վրա: Հարկ վճարողների իրացման շրջանառության և վճարած աշխատավարձերի վերաբերյալ տվյալները տրամադրվել են անվանագերծված տարբերակով:

Ոլորտի սահմանումը

Սույն ուսումնասիրության շրջանակում ՏՏ ոլորտ ասելով հասկանում ենք ՏԳՏԴ խմբ. 2-ի 5-նիշ դասակարգմամբ հետևյալ գործունեության տեսակները՝ C26.11.0, C26.12.0, C26.20.0, C26.30.0, C26.40.0, C26.80.0, J58.21.0, J58.29.0, J62.01.0, J62.02.1, J62.02.9, J62.03.0, J62.09.0, J63.11.1, J63.11.2, J63.11.3, J63.12.0: Տվյալները ամփոփ ներկայացնելու նպատակով գործունեության տեսակները խմբավորվել են հետևյալ կերպ՝ Ծրագրային ապահովման մշակում և հարակից գործունեություն (J62, J58), Տվյալների մշակում և հարակից գործունեություն (J63) և Համակարգիչների, էլեկտրոնային սարքավորանքի արտադրություն (C26):

Այլ սահմանումներ

Տնտեսավարող սուբյեկտ ասելով հասկանում ենք ոլորտում գործունեություն իրականացնող անհատ ձեռնարկատերերին և ընկերություններին: Ընդ որում՝ ՏՏ ոլորտը հիմնական է համարվել բոլոր այն տնտեսավարողների համար, որոնց իրացման շրջանառության կառուցվածքում հետևյալ գործունեության տեսակները ունեցել են ամենամեծ մասնաբաժինը՝ J58.2, J62, J63.1, C26:

Համախառն թողարկում ասելով հասկանում ենք բոլոր այն տնտեսավարող սուբյեկտների իրացման շրջանառությունը, որոնց գործունեության հիմնական ենթաօլորտներն են եղել տնտեսական գործունեության հետևյալ տեսակները J58.2, J62, J63.1, C26:

Մաքուր թողարկում ասելով հասկանում ենք բոլոր այն տնտեսավարող սուբյեկտները իրացման շրջանառությունը, որը վերագրելի է հետևյալ ոլորտներից որևէ մեկին՝ J58.2, J62, J63.1, C26, անկախ նրանից թե ինչքան է եղել տվյալ ոլորտի մասնաբաժինը տվյալ տնտեսավարող սուբյեկտի շրջանառության կառուցվածքում:

Հիմնական հաշվարկների մոտեցումները

Ոլորտի ավելացված արժեքը հաշվարկելու համար օգտագործվել են ՏՏ ոլորտում գործունեություն իրականացրած տնտեսավարող սուբյեկտների իրացման շրջանառության վերաբերյալ տվյալները և թողարկում/միջանկյալ սպառում գործակիցները:

Արտահանումը հաշվարկելու համար ՊԵԿ-ի տվյալների հիման վրա գնահատվել է ԱԱՀ վճարողների արտահանում/ իրացման շրջանառություն գործակիցը և կիրառվել է նաև այլ հարկային ռեժիմներում աշխատող տնտեսավարող սուբյեկտների վրա, ընդ որում՝ դիտարկվել է մաքուր թողարկումը:

Մոդեքսը խորհրդատվական ընկերություն է, որը մատուցում է ծառայություններ միջազգային կազմակերպություններին, մասնավոր և պետական հատվածի հաճախորդներին:

Մասնավոր կազմակերպությունների համար Մոդեքս խորհրդատվական ընկերությունը առաջարկում է ծառայությունների լայն շրջանակ, ներառյալ ներդրումային ծրագրի ֆինանսական մոդելի պատրաստում, իրագործելիության ուսումնասիրություն, բիզնես պլանի մշակում, շուկայի ուսումնասիրություն և այլն:

Հանրային ոլորտի կազմակերպություններին Մոդեքսը օգնում է արդյունավետ քաղաքականությունների մշակման, հանրային ֆինանսների կառավարման, համապարփակ սոցիալ-տնտեսական ուսումնասիրությունների, ոլորտային վերլուծությունների իրականացման գործում:

Բացի մասնավոր և հանրային հատվածի հաճախորդներին ծառայություններ մատուցելուց, Մոդեքսը նաև խորհրդատվական և հետազոտական ծրագրեր է իրականացնում միջազգային կազմակերպությունների համար:

Մոդեքս խորհրդատվական ընկերությունը հիմնադրվել է 2017թ-ին:

Modex խորհրդատվական ընկերություն

Հասցե՝ Երևան, 0001, Մոսկովյան 3/1

Կայք՝ www.modex.am

Էլ. փոստ՝ info@modex.am

Հեռախոս՝ +374 99 041168

